

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 12 december 2024
Ons kenmerk 50/1.3/2024001829
Behandeld door thema Ruimte en Wonen
Onderwerp: Voortgang Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over de voortgang van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) van het Ministerie van Defensie.

Op 12 november 2024 hebben wij u geïnformeerd naar aanleiding van het bezoek van staatssecretaris Tuinman aan Drenthe, kenmerk 41/5.1/2024001416. Daarin is aangegeven dat wij u in december 2024 nader informeren over de vervolgresultaten van de MER onderzoeken NPRD. Op 2 december 2024 heeft de staatssecretaris een toelichting gegeven op de eerste trechtering van de bovenregionale ruimtebehoeften jachtvliegtuigen op GAE (8) en de korte/smalle onverharde landingsbaan tactisch luchttransport; de zogeheten dirtstrip (13). Bij dit gesprek waren aanwezig de gemeenten Midden-Groningen, Groningen, Tynaarlo en Noordenveld én de provincies Groningen en Drenthe. Met de brief van 3 december 2024 bent u geïnformeerd over het proces en hebben wij aangegeven u na het tussenbesluit van het kabinet, nader te informeren over de inhoud van het NPRD. Met deze brief willen wij u dan ook hierover informeren en is de desbetreffende Kamerbrief, het persbericht en de infographic van Defensie bijgevoegd.

De ruimtebehoeften van defensie

Vanaf de start van het NPRD (december 2023) zijn wij over de voortgang van dit proces door Defensie geïnformeerd. In de contacten met Defensie dringen wij er continu op aan aandacht te hebben voor de zorgen van inwoners en ondernemers en roepen wij Defensie op tot een transparant en zorgvuldig proces. Een proces waarbij communicatie, duidelijk en tijdig, centraal staat. Wij hebben eveneens het belang van communicatie richting gemeenten nogmaals

benadrukt zodat ook zij beter worden betrokken bij de processtappen van het NPRD.

Zoals opgesomd in de brief van 12 november 2024 heeft Defensie in de notitie reikwijdte en detailniveau (december 2023) landelijk dertien ruimtebehoeften met een bovenregionale afweging gedefinieerd, waarvan nog zes

ruimtebehoeften in Drenthe. En daarnaast nog diverse locatie specifieke ruimtebehoeften, zoals de uitbreiding van oefenterrein de Haar en het verplaatsen raccordement Steenwijk/Havelte. In onze brief van 12 november 2024 meldden wij al dat in Drenthe nog onderzoek wordt gedaan naar het eventueel realiseren van een oefendorp op oefenterrein De Haar (gemeente Assen).

Daarnaast onderzoekt Defensie nog de realisatie van een grootschalige munitieopslag in de gemeente Staphorst met mogelijk logistieke gevolgen in onze provincie (omgeving De Wijk). Eventuele munitiedepots (Snel Inzetbare Capaciteit) nabij Exloo of Wezup worden niet langer meer onderzocht.

Wat laten de MER resultaten voor Drenthe zien?

Ruimtebehoefte 8: het stationeren van jachtvliegtuigen op Groningen Airport Eelde (GAE).

In mei 2024 is door ons, en door de provincie Groningen, een duidelijke "no-go" gecommuniceerd voor het eventueel stationeren van jachtvliegtuigen op GAE, dit geldt ook voor GAE als reservefunctie jachtvliegtuigen (d.d. 8 mei 2024, kenmerk brief 12024000694).

De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- De impact op de leefomgeving is onevenredig groot, GAE ligt in een straal waar bijna een half miljoen mensen wonen. En waar wij samen met het Rijk werken aan de verstedelingsopgave (Regio Groningen-Assen);
- GAE is gelegen in het aardbevingsgebied en met het programma 'Nij Begun' wordt nu een start gemaakt met het herstel van vertrouwen in de Rijksoverheid. Het stationeren van jachtvliegtuigen op GAE past hier niet in en doet ernstige afbreuk aan dit proces;
- GAE ligt op korte afstand van Natura 2000-gebieden, waarvan één zeer stikstofgevoelig (Drentsche Aa op 1,5 km; Norgerholt op 6 km; en Fochteloërveen op 12,5 km). Jachtvliegtuigen op GAE is niet uit te leggen naar PAS-melders die in de knel zitten vanwege de stikstofregels.

De MER resultaten laten het volgende zien:

- Voor de hele behoefte (2.300 sorties/opstijgen jachtvliegtuigen) zijn nog in beeld: Vlieg-basis De Peel, Lelystad Airport, GAE;
- Voor de halve behoefte (1.150 sortie/opstijgen jachtvliegtuigen) zijn nog in beeld: Vlieg-basis Woensdrecht, Twente Airport, Vliegbasis De Peel, Lelystad Airport, GAE;
- Niet meer in verder onderzoek zijn Leeuwarden, Volkel, Gilze-Rijen en Eindhoven Airport.

Ruimtebehoefte 13: korte/smalle onverharde landingsbaan tactisch luchttransport - een zogeheten dirtstrip, een landing van een vliegtuig op zand of gras op bestaande oefenterreinen.

Voor zowel oefenterrein Havelte-West als voor oefenterrein De Haar laten de MER resultaten zien dat zij niet verder in onderzoek meegaan. Dat betekent dus geen dirtstrip in Drenthe.

Reactie college

Wij zijn uiterst teleurgesteld dat GAE, ondanks onze in mei 2024 al aangegeven overwegingen die een no-go ondersteunen, nog mee gaat voor verder onderzoek in het NPRD. Ten aanzien van de dirtstrip zijn wij daarentegen verheugd dat deze behoefte niet langer in Drenthe lijkt te vallen.

Welke vervolgstappen gaan wij nemen?

1. In het kader van zorgvuldigheid en transparantie naar alle betrokkenen in de regio is een informatieavond over de plannen met GAE van belang waar Defensie betrokkenen informeert en met hen in gesprek gaat over hun zorgen. Wij gaan nogmaals Defensie met klem verzoeken dit alsnog op korte termijn in te passen in het proces.
2. Wij hebben op dit moment nog onvoldoende inzicht gekregen in de achterliggende documentatie van het MER onderzoek en inzicht in de feitelijke onderbouwing van deze trechtering. Wij gaan Defensie vragen om de achterliggende documentatie met ons te delen.
3. Wij gaan (noordelijke) Kamerleden benaderen met de volgende kernboodschap: "Geen jachtvliegtuigen op Groningen Airport Eelde (GAE), de impact op de omgeving is te groot. Naast de impact op natuur en gezondheid is dit de genadeslag voor het vertrouwen van de Groningers en Noord-Drenten in de overheid."
4. Daarnaast blijven wij, in het kader van de mogelijke uitbreiding van oefenterrein De Haar, gezamenlijk met de gemeenten Midden-Drenthe en Assen de belangen van onze inwoners behartigen. Het tijdig informeren van betrokkenen en heldere communicatie over keuzes door Defensie is daar vanzelfsprekend een wezenlijk onderdeel van.

Verdere planning NPRD

- Wij verwachten dat de staatssecretaris medio maart 2025 met verdere inzichten komt over de voorkeursalternatieven in Drenthe zoals GAE. En ook de locatie specifieke ruimtebehoeften: de uitbreiding van het bestaande oefenterrein De Haar (200-400 hectare) en het verplaatsen van het Raccordement Havelte (stationsgebied Steenwijk).
- Wij verwachten dat medio april 2025 alle voorkeurslocaties openbaar worden gemaakt. Deze worden verwoord in een Ontwerp Nationale Beleidsvisie Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD). Op deze nota kan een formele zienswijze worden ingediend.
- In de tweede helft van 2025 publiceert Defensie een Nota van Antwoord met daarin haar reactie op de ingediende zienswijzen op het Ontwerp Nationale Beleidsvisie NPRD. De informatie uit de zienswijzen en de reactie worden gebruikt om aan te vullen en aan te passen. Daarna stelt het kabinet de

Nationale Beleidsvisie NPRD vast (inschatting zomer 2025).

Informereren Provinciale Staten

Uiteraard blijven wij u informeren over de planning en het verdere proces van het NPRD. Wij gaan ervan uit u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, plv. voorzitter

, secretaris

Bijlagen

- Kamerbrief
- Persbericht
- Infographic.